

**25. ROČNÍK ČESKO-POLSKO-SLOVENSKÉ KONFERENCE  
PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ NA TÉMA  
DOBROVOLNÉ NÁSTROJE V PRÁVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ**

*JUDr. Veronika Tomoszková, Ph.D.*

Ve dnech 12.–14. září 2025 hostila Právnická fakulta Trnavské univerzity v Trnavě 25. ročník česko-polsko-slovenské konference práva životního prostředí. Organizátoři vybrali pro konání jubilejního ročníku této již tradiční akce lázeňské městečko Sliac na středním Slovensku. Tématem konference, jejímž jazykem byly vedle češtiny, slovenštiny a polštiny také angličtina, byly dobrovolné nástroje v právu životního prostředí.

Konferenci ve čtvrtek 12. září slavnostně zahájili hlavní organizátor konference, doc. JUDr. Michal Maslen, Ph.D., vedoucí Katedry správného práva, práva životního prostředí a finančního práva, a doc. JUDr. Marianna Novotná, Ph.D., děkanka Právnické fakulty Trnavské univerzity v Trnavě.

Jako první vystoupil ve čtvrtečním bloku příspěvků prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc. s příspěvkem na téma *Ne/dobrovolné prostředky ochrany životního prostředí v právu*. Pan profesor ve svém příspěvku nejprve dobrovolné nástroje obecně vymezil v kontextu kategorizace nástrojů ochrany životního prostředí a pak zdůraznil, že hranice mezi povinnými a dobrovolnými nástroji je v řadě případů velmi tenká a že některé nástroje vnímané jako „dobrovolné, se za určitých okolností stávají nástroji povinnými. Upozornil také na význam konceptu ESG, jehož cílem je změna podnikatelského modelu tak, aby zohledňoval dopady na životní prostředí, kvalitu života lidí a odpovědné řízení podniků. Podle pana profesora hrají dobrovolné nástroje v ochraně životního prostředí významnou, nikoliv však stěžejní roli.

Konference se se svým příspěvkem zúčastnili také prof. JUDr. Marek Števec, DrSc., odborník na soukromé právo a rektor Univerzity Komenského v Bratislavě, a Mgr. Jana Šmelková, Ph.D., která se na Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě věnuje právu životního prostředí. V příspěvku na téma *Publicizácia súkromného práva v kontexte práva životného prostredia – nová paradigma? se zabývali vzájemnými překryvy soukromého a veřejného práva, konkrétně práva životního prostředí týkajícího se mj. ochrany dřevin.*

Konference se zúčastnila také odbornice na jadernou energetiku, doc. RNDr. Eva Viglašová, Ph.D. a společně s Mgr. Martinem Dufalou, Ph.D. rovněž z Univerzity Komenského v Bratislavě se ve svém příspěvku zaměřili na problematiku jaderné energetiky na Slovensku a její roli v dosahování uhlíkové neutrality. Představili významné projekty rozvoje jaderné energetiky na Slovensku, jako je dostavba 3. a 4. bloku JE Mochovce a plánovaná výstavba nového jaderného zdroje

v Jaslovských Bohunicích. V jejich prezentaci byla zmíněna i problematika malých modulárních reaktorů.

Prof. Dr. Hab. Zbigniew Bukowski z Univerzity Kazimíra Velkého v Bydhošti, ve svém příspěvku na téma *Právní podmínky pro vzdělávací činnost v oblasti odpadového hospodářství v Polsku* zdůraznil, že odpadové hospodářství je nejčastější oblastí plnění povinnosti vzdělávacích aktivit v oblasti ochrany životního prostředí v Polsku. Jeho prezentace se zaměřila na polskou legislativu, konkrétně zákon o odpadech z roku 2012 a zákon o udržování čistoty a pořádku v obcích z roku 1996. Pan profesor poukázal na to, že povinnost vzdělávat v oblasti nakládání s komunálním odpadem mají obce, tato povinnost je však velmi vágní a obce mají příliš velkou volnost v tom, jak tuto povinnost splní.

Čtvrteční blok příspěvků uzavřela JUDr. Veronika Tomoszková, Ph.D. z Univerzity Palackého v Olomouci, která přednesla příspěvek na téma *Dobrovolná ochrana přírody*, který navázal na její článek publikovaný na stránkách tohoto časopisu v č. 70<sup>1</sup> a v němž se věnovala soukromě chráněným územím vznikajícím z dobrovolného rozhodnutí soukromých vlastníků pozemků. V příspěvku uvedla příklady úspěšných projektů tohoto typu v České republice a vyzdvihla potřebu účinné podpory ze strany státu.

Páteční blok příspěvků otevřel prof. dr. hab. Bartosz Rakoczy z Univerzity Mikuláše Koperníka v Toruni na téma *Omezení vlastnictví lesa v polském právu*. Pan profesor vlastnictví lesa v polském právu zasadil do kontextu čl. 5 Ústavy Polské republiky, podle kterého je polský stát odpovědný mj. za ochranu přírodního prostředí podle zásad udržitelného rozvoje, a komentoval kolize mezi přístupem *in dubio pro natura* a *in dubio pro libertate*, které se zrcadlí v rozhodovací praxi polských soudů.

Michał Łyszowski, PhD. z Ústavu právních věd Polské akademie věd ve Varšavě přednesl příspěvek na téma *Ochrana životního prostředí versus svoboda ekonomické činnosti v polské ústavě na příkladu vybraných rozhodnutí polských soudů* a podobně jako pan profesor Rakoczy se zabýval kolizí několika ustanovení Ústavy Polské republiky, konkrétně čl. 20, 22 a 31 odst. 3 v kontextu státních cílů vymezených v čl. 5.

Prof. dr. hab. Tomasz Bojar-Fijałkowski z Univerzity Kazimíra Velkého v Bydhošti se ve své prezentaci na téma *Jak může EMAS sloužit při implementaci Evropské zelené dohody* zabýval systémem EMAS a jeho potenciálem při implementaci Zelené dohody pro Evropu. Poukázal na nízký počet organizací registrovaných v Polsku v systému EMAS a analyzoval příčiny tohoto jevu, mezi kterými zmínil časté změny zodpovědného orgánu, nedostatek informací a motivace pro podniky v Polsku

<sup>1</sup> TOMOSZKOVÁ, Veronika. Úvaha na vlastnickým právem jako nástrojem účinné ochrany přírody. In *České právo životního prostředí*, č. 4/2023, s. 70–99.

zapojit se do tohoto systému. Zdůraznil ale, že zavedení EMAS by mohlo polským podnikům pomoci při sběru dat a přípravě ESG reportů.

Příspěvek JUDr. Matúše Michaloviče, Ph.D. a JUDr. Ludovíta Máčaje, Ph.D. z Univerzity Komenského v Bratislavě *Inovativní přístupy k výuce práva životního prostředí* přinesl účastníkům konference inspiraci pro výukové projekty a inovativní aktivity, které zvyšují zájem studentů o oblast práva životního prostředí a mohou být také náplní prestižních projektů, např. z programu EU Jean Monnet.

JUDr. Veronika Šuchmová, LL.M., doktorandka z Trnavské univerzity v Trnavě rozebrala ve svém příspěvku s názvem *Případ Koliba, a.s. Hriňová a význam dobrovolných nástrojů v právu životního prostředí* známý případ opakovaného znečištění řeky Slatiny mlékárnou Koliba a.s. Hriňová, na kterém ilustrovala, jak je důležité, aby podnikatelské subjekty, které jsou znečišťovateli životního prostředí, byly motivovány k jeho ochraně.

V pátečním bloku vystoupili také Dr. Leszek Karski z Univerzity kardinála Wyszyńskiego ve Varšavě s příspěvkem na téma *Soukromé standardy a ESG*, dr. Filip Nawrot ze Slezské univerzity v Katovicích s příspěvkem *Nové technologie ve správě údajů ze zachytných stanic jako cesta k efektivnějšímu plnění úkolů samosprávy*, mgr. Wojciech Iskra ze Slezské univerzity v Katovicích k problematice posuzování vlivů na životní prostředí a Mgr. Ing. Ján Jenčo, doktorand Katedry práva životního prostředí Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze s příspěvkem na téma *Ne až tak dobrovolné systémy environmentálního managementu*, který ve svém příspěvku dospěl také k závěru, že nástroje označované jako dobrovolné se s přibývajícím unijní legislativou přesouvají do kategorie nástrojů povinných, chybí však motivace provozovatelů je efektivně uplatňovat.

Konferenci uzavřel svým příspěvkem na téma *Význam dobrovolných nástrojů v oblasti odpadového hospodářství* doc. JUDr. Michal Maslen, Ph.D. Pan docent se věnoval kvantitativnímu sběru komunálního odpadu jakožto dobrovolnému nástroji v oblasti odpadového hospodářství. Upozornil mj. na to, že slovenská legislativa dává obcím možnost volby, zda tento systém zavedou, a pokud se tak rozhodnou, musí jej upravit obecně závaznou vyhláškou. Zabýval se i otázkou spravedlnosti při rozdělování nákladů na odpadové hospodářství a motivací občanů obce k minimalizaci produkovaného komunálního odpadu.

Jubilejní 25. ročník česko-polsko-slovenské konference se velmi vydařil a už se těšíme na setkání na příštím ročníku, jehož pořadatelství se ujme Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně.

#### **O autorce:**

**JUDr. Veronika Tomoszková, Ph.D.** je odbornou asistentkou na Katedře správního práva a finančního práva Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

## VOLUNTARY INSTRUMENTS IN ENVIRONMENTAL LAW – THE 25TH CZECH-POLISH-SLOVAK ENVIRONMENTAL LAW CONFERENCE

### Abstract

On 12-14 September 2025, the Faculty of Law of the University of Trnava hosted the 25th Czech-Polish-Slovak Environmental Law Conference. The organisers chose the spa town of Sliač in central Slovakia to host the jubilee edition of this traditional event. The theme of the conference, which was held in Czech, Slovak and Polish as well as English, was voluntary instruments in environmental law. The article describes the content of the conference and briefly characterizes the individual papers presented at the conference.

**Keywords:** Environmental law, voluntary instruments, waste law, nuclear energy, EMAS, ESG

